

Ommakeer in Nederlands kustbeheer

Staatsbosbeheer heeft in de laatste twee maanden van 1997 de uitvoering van het project 'Schatgraven in de Schoorlse duinen' ter hand genomen. Zand, wind en water krijgen weer vrij spel in de kustzone van dit duingebied. Bij strandpaal 30.50, waar de zee in het verleden al vaker door wist te dringen tot de achterliggende Parnassiavallei, is een 50 meter breed gat, een zogenaamde Kerf, in de eerste duinenrij gegraven (fig. 1). Daarnaast is de vallei over een oppervlakte van ca 10 ha geplagd (de bodem tot aan de 3,5 m + NAP-lijn, dit in verband met de verwachte hoogste potenties van de laagste delen van de vallei en te verwachte moeilijkheden bij plaggen door de fysieke toestand van het terrein hoger dan deze lijn). Tevens is het klassieke zeereepbeheer, dat gericht was op vastlegging van de eerste duinenrij met helmgras, stopgezet. Door deze maatregelen kan het zeewater enkele malen per jaar de vallei bereiken en mag het duinzand weer stuiven. Waar de gradiënten zoet-zout, droog-nat en kalkarm-kalkrijk zich ontwikkelen, krijgen de duinflora en -fauna, zoals Blauwe zeedistel, Zeeraket, Parnassia en Zandhagedis, nieuwe kansen.

Niet alleen wind en water worden uitgenodigd. Bezoekers aan de Kerf zijn van harte welkom. Door de aanleg van wandelpaden en een uitzichtpunt heeft Staatsbosbeheer het gebied toegankelijk gemaakt voor het publiek. De totale kosten van de inrichtingsmaatregelen bedragen ruim f 400.000,-. Het project is gefinancierd door het ministerie van LNV, Rijkswaterstaat en het ministerie van VROM.

Het project is, in ons land van dijkbouwers, in diverse opzichten een doorbraak. Het is voor het eerst dat natuur- en kustbeheerders gezamenlijk actief uitvoering geven aan het beleid gericht op meer ruimte voor dynamische processen langs de kust, zoals dat is opgenomen in het Natuurbeleidsplan (LNV) en de Kustbalans (VWS). Het project kon alleen tot stand komen door een intensieve samenwerking tussen alle betrokken partijen: Staatsbosbeheer, Stichting Duinbehoud, Rijkswaterstaat, Hoogheemraadschap van Uitwaterende Sluizen in Nederlands Noorderkwartier, N.V. PWN

**De Kerf in wording
(november 1997).**

Fig.1. De plaats van de Kerf in de duinen bij Schoorl.

Waterleidingbedrijf, de gemeenten Schoorl en Bergen en de Provincie Noord-Holland.

Bij de keuze van de locatie hebben niet alleen ecologische potenties een rol gespeeld. Al eerder wilde de zee hier door de zeereep breken. Het feit dat de duinen bij Schoorl de breedste en hoogste van ons land zijn betekent dat er ruimte is voor meer vrijheid zonder dat dit consequenties heeft voor de veiligheid van het achterland. Tussen de Parnassiavallei en het dichtstbijzijnde dorp Schoorl ligt een bijna vijf kilometer breed duinmassief. In het planproces is uitdrukkelijk ruimte ingebouwd om het publiek en omwonenden te informeren over en te betrekken bij het project. Voordat de vergunningen voor de vergravingen werden aangevraagd, zijn de plannen uitgebreid gepresenteerd. Dit betreft informatieavonden, door een paginagrote mededeling in een plaatselijk huis-aan-huis blad en met excursies naar de locatie. Met name die excursies zijn een goed middel gebleken. Als mensen zelf in het veld staan, kunnen ze zich het beste een beeld vormen van de consequenties van de ingrepen.

Nu de graafmachines en dumpers het gebied hebben verlaten rest de mens niets anders dan toe te kijken. Zand, wind en water hebben het nu voor het zeggen. En de zee heeft niet lang gewacht met het aannemen van de uitnodiging! Nog voor de definitieve oplevering van het werk stroomde het zeewater op 12 december 1997 voor het eerst de Parnassiavallei binnen.

Ing. R. A. Graat
districtshoofd Staatsbosbeheer
Postbus 62
1800 AB Alkmaar

